

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobkyně: **R. S.**, nar. X
st. přísl. X
bytem v ČR: X
zastoupená Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem
se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4 – Nusle

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2020, č. j. MV-3760-4/SO-2020,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Ministerstvo vnitra (dále „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 23. 10. 2019, č. j. OAM-16613-19/TP-2018, zamítlo dle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále „zákon o pobytu cizinců“), žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu podle ust. § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců, neboť podmínky žádosti uvedené v § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o pobytu cizinců nebyly splněny. Žalobkyně v době podání žádosti pobývala na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem „Soužití rodiny – ostatní rodinní příslušníci (§42a)“ s platností od 9. 1. 2017 do 8. 1. 2019, nejdříve ve společném soužití se svou dcerou, zetěm a vnukem, po úmrtí dcery, pouze se zetěm a vnukem, kteří jsou oba občané ČR. Žalobkyně o svého vnuka (kterému bylo v roce úmrtí matky – 2018 – pět let) významně pečuje. Jelikož nesplňuje podmínky pro přiznání statusu rodinného příslušníka občana EU ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, žádá o přiznání trvalého pobytu z důvodu uvedených v § 66 odst. 1 písm. a) či b) zákona o pobytu cizinců, když má za to, že v jejím případě jde o „důvod hodný zvláštního zřetele“ či „humanitární důvod“. Odloučení od vnuka v situaci, kdy zemřela jeho matka (dcera žalobkyně) je pro ni nejen naprosto nemyslitelné, ale v jeho důsledku by pak mohlo dojít i k narušení psychického vývoje vnuka (po ztrátě matky další ztráta v osobě dítěte velmi důležité blízké osoby). Prvoinstanční orgán nijak nepopírá zásadní význam, který žalobkyně ve vztahu ke svému vnukovi zastává, má však za to, že uvedené pro účely naplnění existence „důvodů hodných zvláštního zřetele“ či „důvodů humanitárních“ v daném případě nestačí. Žalobkyně nijak neprokázala, že by v jejím případě existovala naléhavá potřeba a nutnost udělení nejvyššího pobytového oprávnění v situaci, kdy není na výchovu a péči o vnuka sama (vnuk jí nebyl svěřen do péče, otec nezletilého žije s nimi) a disponuje pobytovým oprávněním byť nižší úrovně. Žalobkyně sama v průběhu správního řízení opakovaně zdůraznila, že je pro ni prioritní, aby mohla v ČR zůstat a dále se o svého vnuka starat, přičemž druh pobytového oprávnění, na základě kterého bude svůj pobyt v ČR realizovat, pro ni není zásadní. Žalobkyně ke dni vydání prvoinstančního rozhodnutí (23. 10. 2019) disponuje povolením k dlouhodobému pobytu podle § 42 zákona o pobytu cizinců za účelem „rodinný-žadatel je ost. rod. přísl.“ s platností od 8. 8. 2019 do 7. 8. 2021. Na základě tohoto pobytového statusu může žalobkyně dále realizovat na území ČR život se svojí rodinou, potažmo se svým vnukem, o kterého může nadále pečovat a vychovávat ho. Po splnění podmínky doby předchozího nepřetržitého pobytu na území může dosáhnout na povolení k trvalému pobytu i standardním způsobem. Výslech žalobkyně a jejího zetě považoval prvoinstanční správní orgán za této situace nadbytečným, neboť jím měla být prokazována obava žalobkyně z nemožnosti další legalizace pobytu na území, kdy by musela z území ČR vycestovat, a nikoli samotné negativní důvody, které by byly přímo spojeny pouze s neudělením povolení k trvalému pobytu.
2. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdila. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkumu a zrušení rozhodnutí žalované. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná poukázala na skutečnost, že pod humanitárními nebo zvláštního zřetele hodnými důvody je třeba chápat případy výjimečné a závažné, které naléhavě vyžadují řešení pobytové situace dotyčného cizince, jehož situaci nelze řešit jinak než vydáním povolení k trvalému pobytu na území (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2019, č. j. 29 A 164/2017

– 31). V situaci, kdy žalobkyně disponuje povolením k dlouhodobému pobytu na území, nelze za takové důvody považovat tvrzené trvalé rodinné vazby na území a nutnost péče o vnuka. Žalobkyni není bráněno v pobytu na území, jen jí není uděleno nejvyšší možné pobytové oprávnění. Jakkoli nelze předjímat, zda bude žalobkyni povolení k dlouhodobému pobytu prodlouženo, v souladu se zásadou legitimního očekávání může žalobkyně předpokládat prodloužení dlouhodobého pobytu v budoucnu v případě, že se nezmění skutkový stav věci a rodinná situace žalobkyně. Provedení výsledku žalobkyně ohledně jejich osobních vztahů s rodinou žalovaná nepovažovala za potřebné, když existence a intenzita vztahů mezi žalobkyní a jejím vnukem nebyla nijak zpochybněna a oba správní orgány je považují za skutečné. Žalovaná v této souvislosti dále argumentovala rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2018, č. j. 4 Azs 153/2018 – 57.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

3. V **prvním žalobním bodě** žalobkyně namítá, že stěžejní důvod pro zamítnutí její žádosti, tedy skutečnost, že jí bylo uděleno oprávnění k dlouhodobému pobytu, nemá ani oporu v zákoně ani není logickým. Žalobkyně argumentuje, že existence jiného pobytového oprávnění jako překážka udělení povolení k trvalému pobytu z humanitárních důvodů z ust. § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) ze zákona o pobytu cizinců nevyplývá. Tuto argumentaci žalované pak shledává i nelogickou, když k ní došlo částečně na doporučení prvoinstančního orgánu (žádost o udělení dlouhodobého pobytu za účelem „ostatní“ byla žalobkyní podána až na základě doporučení prvoinstančního orgánu, poté, co byly její žádosti ze dne 22. 11. 2018 o povolení trvalého pobytu a povolení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny zamítnuty). Pojmově je pak vyloučeno, aby existovala osoba, která nemůže podat žádost o pobyt dlouhodobý a může podat pouze žádost o pobyt trvalý. Mají-li mít tedy ustanovení § 66 odst. 1 písm. a) a b) cizineckého zákona nějaký smysl, nemůže být logicky tato jejich aplikace závislá na tom, že žadatelé nemohou podat žádnou jinou žádost než žádost o povolení k trvalému pobytu.
4. V **druhém žalobním bodě** žalobkyně namítá, že se žalovaná nedostatečně vypořádala s námitkami ohledně nejistoty a nestability spojené s dlouhodobým pobytem ve vztahu k potřebám vnuka a zcela opomenula kritérium nejlepšího zájmu dítěte.
5. Žalobkyně má za to, že druh pobytového oprávnění, který jí byl udělen, nezakládá potřebnou jistotu a stabilitu pobytu, když jde o pobyt nenárokový. Žalobkyně tak má za to, že se prvoinstanční správní orgán s jí uplatněnou námitkou nedostatečného zajištění potřeby stability pobytového oprávnění nijak nevypořádal. Současně je žalobkyně přesvědčena, že napadené rozhodnutí trpí i tím, že žalovaný zcela opomenul zvážit nejlepší zájem dítěte dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
6. Z tohoto důvodu má žalobkyně napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
7. Ve **třetím žalobním bodě** žalobkyně namítá, že prvoinstanční správní orgán v napadeném rozhodnutí vykládá oba neurčité právní pojmy uvedené v ustanoveních § 66 odst. 1 písm. a) a b) cizineckého zákona, totiž „humanitární důvody“ a „důvody hodné zvláštního zřetele“, příliš restriktivně a navíc v rozporu se svou skutečnou praxí.
8. Takový výklad popírá běžné lidské chápání situace osíření pětiletého dítěte a péče prarodiče o něj, kdy tato je nepochybně vnímána jako humanitární i hodná zvláštního zřetele.
9. Žalobkyně polemizuje s názorem prvoinstančního správního orgánu, že tento institut se použije jen v případech výjimečných či naléhavých. Přitom poukazuje na správní praxi

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

tohoto úřadu, podle které se „důvod hodný zvláštního zřetele“ používá tehdy, když úředníci, popř. politici, mají zájem na povolení k pobytu určité osoby, popř. určité skupiny osob. V minulosti byl tento institut používán například k repatriaci volyňských Čechů.

10. Žalobkyně v této souvislosti namítá porušení principu legality, když výklad pojmu zastávaný správními orgány v dané věci nese podle žalobkyně prvky libovůle, když správní orgány připouští, aby širší pravomoci správních orgánů vydávat povolení k trvalému pobytu neodpovídalo obdobné právo cizinců z těchto širších důvodů trvalý pobyt žádat. K prosazování státního zájmu v rámci udělení povolení k trvalému pobytu pak slouží ust. § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Správní orgány tak neodůvodnily svá rozhodnutí způsobem, který by odpovídal jejich správní praxi.
11. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na názoru o zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a odmítl námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné. V podrobnostech odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, a to zejména na část III. napadeného rozhodnutí a na spisový materiál. Poukázal na to, že žalobní námitky jsou shodného obsahu jako námitky odvolací, přičemž žaloba nepřináší žádnou novou relevantní argumentaci, která by správnost napadeného rozhodnutí zpochybňovala. Žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení žaloby

12. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobkyně i žalovaná vyjádřily souhlas, resp. nevyjádřily nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
13. Soud zejména předesílá, že podle ustálené judikatury jak správních soudů, tak Ústavního soudu, povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Podstatné je posouzení jádra případu a poskytnout odpověď na základní námitky, které v sobě mohou v některých případech konzumovat i odpověď na námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58, ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Dle Ústavního soudu „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné opONENTUŘE (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ [nález sp. zn. III. ÚS 989/08 ze dne 12. 2. 2009 (N 26/52 SbNU 247)]. Tyto závěry lze vztáhnout i na rozsah povinnosti odůvodnění správních orgánů.
14. Podstatou sporu v nyní souzené věci je posouzení naplnění podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců.
15. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně podala dne 22. 11. 2018 u prvoinstančního správního orgánu žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců (z humanitárních důvodů a z důvodů hodných zvláštního zřetele). K výzvě prvoinstančního správního orgánu ze dne

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

3. 1. 2019 k odstranění vad žádosti a k výzvě k vyjádření k podkladům pro rozhodnutí, žalobkyně podáními ze dne 1. 2. 2018 a ze dne 24. 4. 2019 uvedla, že jejím cílem je umožnění péče o vnuka, který ztratil svou matku a druh pobytu, který jí to umožní, pro ni není zásadní. Sice by uvítala udělení pobytu trvalého, který by rodině poskytl větší stabilitu, ale bude-li udělen pobyt dlouhodobý, i ten umožní realizovat potřebný cíl, tedy společný rodinný život a poskytne rodině potřebnou stabilitu. Zdůraznila, že v případě, kdy by nemohla na území ČR legálně pobývat, dotklo by se to zejména jejího vnuka, který je na ní citově závislý (jak potvrdila školská zařízení i psychologické pracoviště, kam dochází), přičemž v řízení dotýkajících se dětí je především třeba respektovat zájem dítěte. Nezbytnost péče žalobkyně o jejího vnuka vyplývá i z vyjádření jejího zetě (otce nezletilého J.). Své přání, aby o J. v případě smrti rodičů, pečovala právě žalobkyně, vyjádřila i sama matka J. (dcera žalobkyně) před svou smrtí. Žalobkyně nemá možnost požádat o udělení oprávnění k dlouhodobému pobytu, když po smrti její dcery neexistuje osoba, se kterou by se mohla v ČR ve smyslu cizineckých zákonů sloučit a žalobkyně nespadá ani do kategorie rodinného příslušníka občana EU. O žádosti žalobkyně rozhodl prvostupňový orgán tak, že ji zamítl (v podrobnostech viz bod 1 tohoto rozsudku). V rámci odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí žalobkyně namítla, že rozhodnutí považuje za nezákonné a nesprávné z důvodu (i) nesprávného výkladu ust. § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců (existence jiného pobytového oprávnění jako překážka udělení trvalého pobytu z těchto důvodů), (ii) nesprávného posouzení až existenční citové závislosti vnuka žalobkyně na žalobkyni, což bylo v řízení prokazováno, (iii) nedostatečné vypořádání se s tvrzením žalobkyně o potřebě jistoty a stability pobytu v ČR. O podaném odvolání rozhodla žalovaná tak, že jej zamítla, přičemž v podrobnostech soud odkazuje na bod 2. tohoto rozsudku.

16. Podle § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá z humanitárních důvodů, zejména 1. je-li manželem azylanta a manželství vzniklo před vstupem azylanta na území, 2. je-li nezletilým dítětem azylanta nebo dítětem, které je závislé na péči azylanta, pokud nepožádá o udělení azylu, nebo 3. byl-li v minulosti státním občanem České republiky.
17. Ze zákonného ustanovení tak plyne, že povolení k trvalému pobytu z humanitárních důvodů zákon o pobytu cizinců přiznává zejména v případě žádostí manželů azylantů, jejich nezletilých dětí nebo dětí závislých na jejich péči. Povolení k trvalému pobytu na území České republiky z humanitárních důvodů může dále získat i cizinec, který byl v minulosti státním občanem České republiky.
18. Dle § 66 odst. 1 písm. b) téhož zákona se povolení k trvalému pobytu bez podmínky nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.
19. Podle § 75 odst. 1 písm. h) téhož zákona Ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle § 67 nebo § 68.
20. Ust. § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců obsahují tzv. neurčité pojmy (existence humanitárních důvodů či důvodů zvláštního zřetele), jejichž výkladem a soudním přezkumem se opakovaně zabývala judikatura správních soudů. V rozsudku ze dne 20. 7. 2022, č. j. 2 Azs 130/2022-35, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou a okolnostmi*

případu. Sám přitom musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitěho pojmu objasnit, respektive zhodnotit, zda lze posuzovanou věc zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitěho pojmu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 AfS 151/2004-73, č. 701/2005 Sb. NSS). Na rozdíl od omezeného soudního přezkumu správního uvážení jsou však výklad neurčitěho právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav plně a meritorně přezkoumatelné soudem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, zakládající se na usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS).

21. Ve stejném rozsudku se pak Nejvyšší správní soud věnoval i otázce výkladu § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ke které uvedl, že „Pro posuzování dalších, výslovně neuvedených položek demonstrativního výčtu, se uplatní výkladové pravidlo eiusdem generis, tj. stejného druhu. Jinými slovy, další případy, které je možno do demonstrativního výčtu zahrnout, se musí podobat těm, které jsou příkladmo vzpomenuty (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2011, č. j. 2 AfS 12/2011-98, nebo ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020-63, č. 4184/2021 Sb. NSS). V případě § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se jedná o manželství žadatele s azylantem nebo žadatele – dítěte azylanta (tj. určité zákonodárcem zvolené případy příbuzenského vztahu), případně o žadatele, který dříve byl českým státním občanem. Podle Nejvyššího správního soudu se v případě stěžovatelek o situaci stejného druhu nejedná. Zákonodárce v § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců poskytl výčet situací, v nichž má žadatel vazbu na Českou republiku prostřednictvím specifického příbuzenského vztahu s azylantem nebo přímo jako bývalý občan státu. Komplikovaná životní situace stěžovatelek, kterou Nejvyšší správní soud nemíní jakkoliv zlehčovat, ale není typově ani svou závažností blízka uvedeným příkladům.“
22. Ačkoli ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem v citovaném rozsudku šlo o částečně odlišnou skutkovou situaci, vyslovený právní závěr zcela dopadá i na situaci posuzovanou v tomto řízení.
23. Zákonodárce v § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců poskytl výčet situací, v nichž má žadatel vazbu na Českou republiku prostřednictvím specifického příbuzenského vztahu s azylantem nebo přímo jako bývalý občan státu. V případě žalobkyně nedošlo k naplnění žádné z možností příkladmo uvedených v § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť v minulosti nebyla státní občankou České republiky, nejedná se ani o manželku azylanta, nezletilé děti azylantů nebo děti závislé na jejich péči. Žalobkyni pojí s Českou republikou toliko vazba na jejího nezletilého vnuka (občana ČR), o jehož výchovu se po úmrtí jeho matky společně s otcem (občanem ČR) stará. Její nezletilý vnuk žije ve společném soužití s otcem a s ní, žalobkyně nemá dítě svěřeno do péče. Aniž by soud jakkoli zlehčoval nelehkou situaci v rodině žalobkyně, shodně se správními orgány uvádí, že za dané situace případ popisovaný žalobkyní není typově blízký příkladům uvedeným v ust. § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
24. Pokud jde o naplnění důvodu dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tj. existence důvodů hodných zvláštního zřetele, soud poukazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2018, č. j. 5 A 79/2016-54, v němž městský soud uvedl, že „Důvody hodné zvláštního zřetele představují neurčitý právní pojem. Zákon o pobytu cizinců totiž nespecifikuje, o jaké důvody by se mělo přesně jednat, a naopak ponechává na uvážení správních orgánů, zda jsou u konkrétního cizince dány. V této souvislosti odkazuje soud na bod [19] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 Azs 249/2017-49, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „stěžovatel se mylí ve svém názoru, že žalovaný měl při vymezení neurčitěho

pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“ povinnost uvést konkrétní případy, které pod něj spadají. Vyčerpávající vymezení neurčitěho pojmu není z povahy věci možné. Jeho podstatou je právě neurčitost, která dává orgánu aplikujícímu právo možnost uvážení ohledně toho, které situace pod něj podřadí a které nikoli, včetně situací dříve nepředvídatelných. Jeho výklad je proto determinován konkrétní věcí a postačí, pokud správní orgán rámcově vymezí obsah neurčitěho pojmu na jejím skutkovém půdorysu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004 – 73, publ. pod č. 701/2005 Sb. NSS, ze dne 15. 9. 2010, č. j. 1 Afs 45/2010 – 159, publ. pod č. 2189/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 27. 7. 2017, č. j. 3 Azs 288/2016 – 16).“

25. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2011, č. j. 4 As 23/2011-88, vyplývá, že „výjimečnost důvodů pro přiznání trvalého pobytu cizince podle ustanovení § 66 zákona o pobytu cizinců je třeba interpretovat tak, že důvod podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona nemůže spočívat v okolnostech, s nimiž zákon počítá v jiných ustanoveních.“
26. Soud dále odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 4. 2018, čj. 62 A 53/2016-55, a v něm citovaný rozsudek městského soudu ze dne 14. 1. 2010, č. j. 10 Ca 285/2007-56, kde městský soud uvedl, že „v případě důvodů hodných zvláštního zřetele dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců se nemůže jednat o běžné žádosti o udělení povolení k trvalému pobytu, ale musí se jednat o případy skutečně vážné, kdy nelze pobytový režim dotyčného cizince řešit jinak. Udělení trvalého pobytu dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je tedy opatření svým způsobem mimořádné a svou povahou ochranné. Je tedy na zvážení správního orgánu, zda žadatelem uváděné skutečnosti, které jsou v každém případě individuálně posuzovány a hodnoceny, shledá za důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců“. K tomuto rozsudku níže podepsaný soud, shodně jako Krajský soud v Brně, uvádí, že citaci tohoto rozsudku nelze nalézt na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu, lze jej ale nalézt v odborné literatuře (viz Šmejdiř, J. K některým otázkám problematiky řízení o žádostech cizinců podaných podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. In: Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva. Eds.: Jílek, D., Pořízek, P. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2016, s. 485-486; v elektronické formě dostupné na https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/Azylove_pravo_konference.pdf. Městskému soudu je známo, že tento rozsudek byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2011, č. j. 4 As 5/2011-107, avšak zrušovací důvody se netýkají shora citovaných závěrů.
27. Z uvedeného je zřejmé, že požádá-li cizinec o vydání povolení k trvalému pobytu s odkazem na § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je povinen v žádosti tvrdit a následně osvědčit a prokázat (i) existenci takových důvodů pro uvedený postup, kdy tyto důvody musí dosahovat naznačené intenzity a (ii) pobytový režim dotyčného cizince nelze řešit jinak.
28. Pro rozhodování správních orgánů přitom platí zásada, že rozhodující je skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí. V rozsudku ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 – 79, Nejvyšší správní soud k tomu uvedl: „Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí tedy vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí. Teprve právní mocí takového rozhodnutí vzniká, mění se či zaniká právo a povinnost. Tento postup je brán jako samozřejmý a zavedený v historii správního soudnictví, jak vyplývá, například z rozhodnutí prvorepublikového NSS ze dne 20. 10. 1925, sp. zn. 8179/25, Boh.A. 5975/26. I to mohlo být důvodem, proč zákonodárce nepovažoval

za nutné speciálně toto pravidlo kodifikovat do konkrétních ustanovení, na rozdíl od řízení přezkumného. V přezkumném řízení podle správního řádu se posuzuje soulad s právními předpisy podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. I když tedy není výslovně stejný princip zmíněn v ustanoveních upravujících postup správního orgánu na prvním stupni, není důvod se domnívat, že zákonodárce měl v úmyslu uplatňovat tento princip pouze v přezkumném řízení.“

29. V době vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně disponovala pobytovým oprávněním, které jí umožňovalo dlouhodobý pobyt na území ČR, a to pro dobu od 8. 8. 2019 do 7. 8. 2021. Žalobkyni tedy nestíhala povinnost z území ČR vycestovat, naopak jí bylo umožněno na území legálně setrvat a pokračovat v péči a výchově svého nezletilého vnuka. Základní účel opakovaně uváděný v žádosti i dalších vyjádřeních žalobkyně, tedy setrvání na území ČR za účelem starosti a péče o nezletilého vnuka, je prostřednictvím tohoto pobytového oprávnění zachován, a to v minimálním trvání dvou let. Nad rámec uvedeného soud poukazuje na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný uvedl, že v případě, že v mezidobí nedojde k zásadní změně okolností, lze, v souladu se zásadou legitimního očekávání, předpokládat, že dlouhodobý pobyt žalobkyně na území ČR bude v budoucnu prodloužen. Následně bude žalobkyně oprávněna požádat o udělení povolení k trvalému pobytu standardní cestou.
30. Soud tak pouze opakuje, že pakliže žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí disponovala povolením k dlouhodobému pobytu na základě § 42 zákona o pobytu cizinců, nemohly být naplněny ani formální podmínky § 66 odst. 14 písm. b) zákona o pobytu cizinců, když „důvody hodné zvláštního zřetele“ zásadně nepřicházejí v úvahu v situaci, kdy její pobytový režim bylo možné řešit jinak (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2011, č. j. 4 As 23/2011-88 a rozsudek městského soudu ze dne 14. 1. 2010, č. j. 10 Ca 285/2007-56).
31. S ohledem na uvedené, jakož i na dobu, na kterou bylo oprávnění k dlouhodobému pobytu žalobkyni uděleno, zamítavé rozhodnutí nepředstavuje ani významný a negativní zásah do dosavadní situace žalobkyně, když žalobkyně je oprávněna na území ČR dále legálně pobývat. Její situace zároveň nevyžaduje naléhavou potřebu a nutnost udělit přímo nejvyšší pobytové oprávnění.
32. První a třetí žalobní námitky tak soud shledává nedůvodnými.
33. K námitkám žalobkyně, že žalovaná nevypořádala námitky týkající se potřebné jistoty a stability pobytu spojené s dlouhodobým pobytem ve vztahu k potřebám vnuka a zcela opomenula kritérium nejlepšího zájmu nezletilého dítěte, soud odkazuje na str. 3 a 4 prvoinstančního rozhodnutí. V něm prvoinstanční správní orgán uvedl, a žalovaná se s tím ztotožnila, že žalobkyně může péči o svého vnuka vykonávat na základě povolení k dlouhodobému pobytu, žalovaná k tomu pak na str. 6 napadeného rozhodnutí dodala, že v souladu se zásadou legitimního očekávání může žalobkyně předpokládat v budoucnu prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu v případě, že se nezmění skutkový stav věci a rodinná situace žalobkyně.
34. Ačkoli se tak žalovaná výslovně nevyjádřila k otázce dopadu napadeného rozhodnutí na nejlepší zájem vnuka žalobkyně, žalovaná se jím nepochybně zabývala, když v odůvodnění výslovně uvedla, že právě prostřednictvím uděleného povolení k dlouhodobému pobytu bude zajištěno, že žalobkyně bude schopna nadále vykonávat péči a výchovu nezletilého J. P., čímž současně posuzovala i zájem nezletilého dítěte. Stranou pak dle soudu nemůže zůstat

ani skutečnost, že sama žalobkyně, jak vyplývá ze správního spisu, na udělení trvalého pobytu nijak netrvala, ve svých tvrzeních totiž vycházela z toho, že nárok na udělení jiného pobytového oprávnění (byť nižší kategorie) nárok nemá, a proto jí nezbyvá než za dané situace využít výjimečnost ustanovení § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. Sama žalobkyně tak v průběhu správního řízení implicitně uznala, že udělení trvalého pobytu dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. a) či b) zákona o pobytu cizinců přichází v úvahu jen v případech, které nelze podřadit pod jiné ustanovení tohoto zákona. Zároveň sama žalobkyně svými vyjádřeními připustila, že pro tvrzené účely je udělení dlouhodobého pobytu postačující.

35. Městský soud připomíná, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Způsob, jakým se žalovaná v této otázce vyjádřila, nezpůsobuje, že by soudy nemohly rozhodnutí přezkoumat.
36. Správní orgány se v posuzované věci nedopustily nezákonnosti ani tím, že neprovedly navrhovaný výslech žalobkyně a svědeckou výpověď jejího zetě – důvody nevyhovění takovému návrhu byly povinny zdůvodnit ve svých rozhodnutích, čemuž dostály; žalovaný na straně 7 žalobou napadeného rozhodnutí vysvětlil nadbytečnost provedení těchto výslechů, jelikož jimi mělo být prokázáno tvrzení o existenci a intenzitě vzájemných vztahů žalobkyně a vnuka, o čemž žalovaný nikterak nepochyboval. Nadto je součástí správního spisu vyjádření zetě žalobkyně, pana P. P., ze dne 23. 1. 2019, v němž jmenovaný k dané věci uvedl svá tvrzení. Postup žalované i prvostupňového orgánu v dané věci byl v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.
37. K polemice žalobkyně s názorem prvoinstančního správního orgánu, že tento institut se použije jen v případech výjimečných či naléhavých soud uvádí, že žalobkyně sice poukazuje na určitou praxi správního orgánu, z tohoto poukazu však ani není zřejmé, proč by případy repatriace volyňských Čechů nemohly být výjimečné případy spadající pod rámeček ust. § 66 odst. 1 písm. a) či b) zákona o pobytu cizinců. Nadto žalobkyně svá tvrzení o této správní praxi ani nijak neprokazuje.
38. Soud tak pouze opakuje, že v případě, kdy byl žalobkyni povolen dlouhodobý pobyt podle § 42 zákona o pobytu cizinců, je zjevné, že na její situaci bylo možné aplikovat jiné ustanovení zákona o pobytu cizinců a o výjimečnou situaci ve smyslu § 66 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců se nejedná.
39. Ani druhou žalobní námitku tak soud nepovažuje za důvodnou.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

40. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
41. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec její úřední povinnosti, proto jí soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27.07.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu